

Reperensiya Para sa Workbook sa Tigom nga Kinabuhi ug Ministeryo

NOBYEMBRE 7-13

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | 2 HARI 5-6

“Mas Daghan ang Atong Kauban kay sa Ilang Kauban”

it-1 690 ¶6

Eliseo

Ang Israel Giluwas Gikan sa Sirya. Panahon sa paghari ni Haring Jehoram sa Israel, ang Sirya naglaraw sa paghimog kalit nga pag-atake batok sa Israel. Sa makadaghang higayon ang mga plano ni Ben-hadad II gipakyas ni Eliseo, kinsa nagbutyag ngadto kang Haring Jehoram sa tanang lihok sa mga Siryanhon. Sa sinugdan nagtuo si Ben-hadad nga adunay maluibon sa iyang kampo. Apan sa dihang iyang nadiskobrehan ang tinuod nga hinungdan sa iyang suliran, siya nagpadala ug kasundalohan ngadto sa Dotan, gipalibotan kini sa mga kabayo ug mga karo nga igugubat aron dakpon si Eliseo. (HULAGWAY, Tomo 1, p. 950) Nahadlok ang tig-alagad ni Eliseo, apan nag-ampo si Eliseo sa Diyos nga buksan ang mga mata sa tig-alagad, “ug, tanawa! ang bukirong rehiyon napuno sa mga kabayo ug sa mga karong iggugubat nga kalayo nga naglibot kang Eliseo.” Karon, sa dihang ang Siryanhong kasundalohan nagkaduol, si Eliseo nag-ampo alang sa kasukwahi nga milagro, “Palihog, hampaka sa pagkabuta kining nasora.” Si Eliseo miingon sa mga Siryanhon, “Sunod kamo kanako,” apan dili niya sila tulolan pinaagi sa kamot, nga nagpasabot nga kadto maoy mental inay nga pisikal nga pagkabuta. Wala sila makaila kang Eliseo, kinsa ilang giadto aron kuhaon, ni nasayod sila kon asa niya sila dad-a.—2Ha 6:8-19.

w13 8/15 30 ¶2

Si Eliseo Nakakitag Nagkalayong mga Karo—Ikaw ba Usab?

Si Eliseo gilibotag mga kaaway didto sa Dotan apan nagpabiling kalmado. Ngano? Kay siya may lig-ong pagtuo kang Jehova. Kita usab nagkinahanglag pagtuo nga sama niana. Busa, angay kitang moampo alang sa balaang espiritu sa Diyos aron ikapasundayag nato ang pagtuo ug ang ubang bahin sa bunga sa espiritu.—Luc. 11:13; Gal. 5:22, 23.

it-2 608 ¶1

Pagkabuta

Ang pagkabuta nga naagoman sa kasundalohan sa mga Siryanhon tungod sa pulong ni Eliseo dayag nga nagtumong sa mental nga pagkabuta. Kon ang tibuok kasundalohan nakaagom pagpisikal nga pagkabuta, agakon unta silang tanan. Apan ang asoy nag-ingon lamang nga si Eliseo nagsulti kanila: “Dili kini mao ang dalan, ug dili kini mao ang siyudad. Sunod kamo kanako.” Labot niini, si William James diha sa iyang librong *Principles of Psychology* (1981, Tomo 1, p. 59) miingon: “Ang labing talagsaong epekto sa pagkadaot sa cortex mao ang *mental nga pagkabuta*. Wala gayod kini magtumong sa pagkadili-makakita sa mga butang apan sa *pagkawalay-katakos sa pag-ila niini*. Sa sikolohiya, kini nagkahulogan sa *pagkawala sa katakos sa paglangkit* tali sa mga butang nga nakita sa mata ug kon unsa kini sila; ug mahitabo gayod kini kon adunay depekto diha sa mga agianan tali sa mga sentro sa panan-aw ug sa mga sentro alang sa ubang mga ideya.” Lagmit mao kining matanga sa pagkabuta ang giwala ni Jehova sa dihang ang Siryanhong kasundalohan nakaabot sa Samaria. (2Ha 6:18-20) Ang maong mental nga pagkabuta lagmit nasinati usab

sa mga tawo sa Sodoma, sanglit ang asoy nagpakita nga sila nagpadayon sa pagpangita sa pultahan sa balay ni Lot inay maguol sa pagkawala sa ilang panan-aw.—Gen 19:11.

Espirituwal nga mga Bahandi

w05 8/1 9 ¶2

Mga Haylayt Gikan sa Basahon sa Ikaduhang Hari

5:15, 16—Nganong wala man dawata ni Eliseo ang gasa ni Naaman? Si Eliseo midumili sa pagdawat sa gasa tungod kay giila niya nga dili siya ang nagpahinabo sa milagro sa pagkaayo ni Naaman kondili kadto maoy tungod sa gahom ni Jehova. Dili gayod siya makaako nga pahimuslan ang iyang hinatag-Diyos nga katungdanan. Ang matuod nga mga magsisimba karon dili usab mangitag personal nga benepisyo gikan sa ilang pag-alagad kang Jehova. Angay nilang hinumdoman ang pahimangno ni Jesus: “Nadawat ninyo nga walay bayad, ihatag nga walay bayad.”—Mateo 10:8.

NOBYEMBRE 14-20

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | 2 HARI 7-8

“Gipahinabo ni Jehova ang Wala Damha”

it-1 691 ¶3

Eliseo

Apan sa ulahi, si Ben-hadad II misulong dili pinaagi sa panagsang mga pagpangagaw kondili pinaagig puwersa ug paglikos sa Samaria. Ang paglikos grabe kaayo nga gani usa ka panghitabo ang gitaho ngadto sa hari diin gikaon sa usa ka babaye ang iyang kaugalingong anak. Ingong anak ni Ahab, ang “anak nga lalaki sa usa ka mamumuno,” si Haring Jehoram numpu sa pagpatay kang Eliseo. Apan wala matuman ang maong hininayak nga panumpa.

Pag-abot sa balay sa manalagna uban sa iyang luyoluyo sa komandante, gipahayag ni Jehoram nga nawad-an siya sa tanang paglaom nga tabangan ni Jehova. Gipasaligan ni Eliseo ang hari nga ang mga suplay sa pagkaon modagaya sa pagkasunod adlaw. Gitamay sa luyoluyo sa komandante sa hari kini nga panagna, nga tungod niana si Eliseo miingon kaniya: “Ania, imong makita kini sa imong kaugalingong mga mata, apan ikaw dili makakaon gikan niini.” Pinaagi sa usa ka dinahunog nga gipadungog ni Jehova diha sa kampo sa mga Siryanhon, nagtuo sila nga ang usa ka dakong panon sa kasundalohan sa nag-anib nga kanasoran misulong batok kanila, ug sila nangalagiw, nga gibiyaan ang tibuk kampo lakip ang tanang suplay nga pagkaon niini. Pagkasyod sa hari sa pagpamiya sa mga Siryanhon, iyang giasayn ang luyoluyo sa komandante nga maoy mobantay sa ganghaan sa Samaria, ug didto siya namatay nga giyatomyatagan sa dihang ang gipanggutom nga panon sa mga Israelinhon mihasmag aron sa pagpangagaw sa kampo. Iyang nakita ang pagkaon apan wala siya makakaon niini.—2Ha 6:24–7:20.

Espirituwal nga mga Bahandi

it-2 138 ¶9

Lampara

Mga Hari sa Linya ni David. Si Jehova nga Diyos nagpahiluna kang Haring David diha sa trono sa Israel, ug si David napamatud-ang usa ka maalamong tiggiya ug pangulo sa nasod, ilalom sa pagtultol sa Diyos. Busa siya gitawag nga “ang lampara sa Israel.” (2Sa 21:17) Sa iyang pakigsaad sa gingharian kang David, si Jehova misaad: “Ang imong trono matukod nga malig-on hangtod sa panahong walay tino.” (2Sa 7:11-16) Busa, ang dinastiya, o kaliwatan, sa mga magmamando gikan kang David pinaagi sa iyang anak nga si Solomon maoy samag

usa ka “lampara” sa Israel.—1Ha 11:36; 15:4; 2Ha 8:19; 2Cr 21:7.

NOBYEMBRE 21-27

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | 2 HARI 9-10

“Siya Nagpakitag Kaisog, Determinasyon, ug Kadasig”

w11 11/15 3 ¶2

Si Jehu Masiboton sa Putling Pagsimba

Si Jehu nakadawat ug sugo dihang ang Israel naa sa dili maayong kahimtang. Ang nasod nalalom sa daotang impluwensiya ni Jezebel, ang balo ni Ahab ug inahan sa nagmandong hari, si Jehoram. Iyang giawhag ang pagsimba kang Baal inay kang Jehova, gipapatay ang mga propeta sa Diyos, ug giimpluwensiyahan ang mga tawo sa iyang “pakighilawas” ug “pamarang.” (2 Hari 9:22; 1 Hari 18:4, 13) Si Jehova nagmando nga patyon ang tibuok panimalay ni Ahab, lakip kang Jehoram ug Jezebel. Si Jehu ang mangu-na sa paghimo niini.

w11 11/15 4 ¶1-2

Si Jehu Masiboton sa Putling Pagsimba

Si Jehu wala motubag sa duha ka mensahero nga gipadala kaniya. Busa siya nakigtagbo kang Haring Jehoram ug sa kaalyado niini nga si Ahazias, ang hari sa Juda, nga nagsakay sa ilang tagsa ka karo. Si Jehoram nangutana: “Aduna bay pakigdait, Jehu?” Si Jehu mitubag: “Aduna bay pakigdait samtang anaa ang mga pakighilawas ni Jezebel nga imong inahan ug ang iyang daghang pamarang?” Kay nahadlok, si Jehoram miliso aron mokalagiw. Apan si Jehu abtik kaayo! Iyang gipana si Jehoram sa kasingkasing ug namatay ang hari diha sa iyang karo. Bisag nakaikyas si Ahazias, sa ulahi siya nasakpan gihapon ni Jehu ug gipapatay.—2 Hari 9:22-24, 27.

Ang sunod nga patyon mao ang daotang si Ray-na Jezebel. Si Jehu haom nga nagtawag kaniya nga “kining tinunglo.” Sa pagsulod ni Jehu sa Jezreel, nakita niya si Jezebel nga nagdungaw sa bentana sa palasyo. Dihadiha gisugo ni Jehu ang mga opisyal sa palasyo nga ihulog si Jezebel. Dayon gipatamaktamakan kini sa iyang mga kabayo. Human niana, gipapatay ni Jehu ang uban pang membro sa panimalay ni Ahab.—2 Hari 9:30-34; 10:1-14.

w11 11/15 5 ¶3-4

Si Jehu Masiboton sa Putling Pagsimba

Tinuod daghang dugo ang giula ni Jehu. Bisan pa niana, ang Kasulatan nagpaila kaniya ingong maisogong tawo nga nagluwas sa Israel gikan sa pagpangdaogdaog ni Jezebel ug sa iyang pamilya. Aron ang usa ka lider sa Israel molampos sa pagbuhat niini, siya kinahanglang maisogon, determinado, ug masiboton. “Lisod kadto nga buluhaton, apan gituman gayod sa bug-os,” mi-ingon ang usa ka diksiyonaryo sa Bibliya. “Kon gaan ra ang gihimo, lagmit dili mawagtang ang pagsimba kang Baal sa Israel.”

Tungod sa mga kahimtang nga giatubang sa mga Kristohanon karon, kinahanglang ipakita nila ang mga hiyas nga sama sa kang Jehu. Pananglitan, unsay atong himoon kon tentalon kita sa pagbuhat ug butang nga gidumtan ni Jehova? Kita kinahanglang alisto, maisogon, ug masiboton sa pagsalikway niana. Kon bahin sa atong pagsimba, dili nato tugotan nga may ka-indig si Jehova.

Espirituwal nga mga Bahandi

w11 11/15 5 ¶6-7

Si Jehu Masiboton sa Putling Pagsimba

Lagmit nagtuo si Jehu nga aron magpabiling bulag ang gingharian sa Israel gikan sa Juda, kinahanglang maglahi silag relihiyon. Busa sama sa nag-unang mga hari sa Israel, iyang

gitugotang magpadayon ang pagsimba sa nating baka. Apan kini maoy kakulang ug pagtuo kang Jehova, kinsa naghimo kaniyang hari.

Si Jehova nagdayeg kang Jehu kay ‘gihimo niya kon unsay matarong sa mga mata sa Diyos.’ Apan si Jehu “wala mag-amping sa pagsubay sa balaod ni Jehova nga Diyos sa Israel uban sa bug-os niyang kasingkasing.” (2 Hari 10: 30, 31) Kon tagdon ang tanang naunang gihimo ni Jehu, ikaw tingali dili makatuo niini ug masubo. Apan duna kitay makat-onan. Dili gayod nato balewalaon ang atong relasyon kang Jehova. Matag adlaw, kinahanglan natong ugmaron ang pagkamaunongon sa Diyos pinaagi sa pagtuon sa iyang Pulong, pagpamalandong niini, ug tim-os nga pag-ampo sa atong langitnong Amahan. Hinaot nga mag-amping gayod kita sa pagsubay sa balaod ni Jehova sa bug-os natong kasingkasing.—1 Cor. 10:12.

NOBYEMBRE 28–DISYEMBRE 4

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | 2 HARI 11-12

“Gisilotan ang Hakog ug Daotang Babaye”

it-1 235 ¶10

Atalia

Sama sa iyang inahan nga si Jezebel, si Atalia naghulhog sa iyang bana nga si Jehoram sa pagbuhat kon unsay daotan sa mga mata ni Jehova sulod sa iyang walo ka tuig nga paghari. (1Ha 21:25; 2Cr 21:4-6) Ug sama sa iyang inahan, si Atalia walay kokaluoy nga nag-ula sa dugo sa mga inosente. Sa dihang ang iyang daotang anak nga si Ahazias namatay human sa usa ka tuig nga paghari, iyang gipatay ang tanang uban pang harianong kaliwat, gawas sa masusong si Jehoas nga gitagoan sa hataas nga saserdote ug sa iyang asawa nga iyaan ni Jehoas. Human niana gihimo ni Atalia ang

iyang kaugalingon ingong rayna sulod sa unom ka tuig, mga 905-899 W.K.P. (2Cr 22:11, 12) Gikawat sa iyang mga anak nga lalaki ang balaang mga butang sa templo ni Jehova ug gihalad kini kang Baal.—2Cr 24:7.

it-1 235 ¶11

Atalia

Sa dihang si Jehoas nag-edad na ug pito ka tuig, ang mahinadlokong sa Diyos nga Hataas nga Saserdoteng si Jehoiada nagpagawas sa batan-ong lalaki gikan sa pagtago ug nagkorona kaniya ingong may katungod nga manununod sa trono. Pagkadungog sa kagulyang, si Atalia nagdali paingon sa templo ug, sa pagkakita sa nahitabo, siya misinggit, “Panagkunsabo! Panagkunsabo!” Ang Hataas nga Saserdoteng si Jehoiada mimando nga dad-on siya sa gawas sa templo aron patyon didto sa ganghaan sa kabayo sa palasyo; lagmit siya ang kataposang sakop sa dulumtanang balay ni Ahab. (2Ha 11:1-20; 2Cr 22:1-23:21) Natinuod gayod: “Walay pulong ni Jehova nga mahulog sa yuta nga dili matuman nga gisulti ni Jehova batok sa balay ni Ahab!”—2Ha 10:10, 11; 1Ha 21: 20-24.

Espirituwal nga mga Bahandi

it-1 1192 ¶3

Jehoas

Human niadto, samtang ang Hataas nga Saserdoteng si Jehoiada buhi pa ug nag-alagad ingong amahan ug magtatambag ni Jehoas, ang batan-ong monarko miuswag. Si Jehoas naminyo sa dihang siya nag-edad ug 21, ug siya nakabaton ug duha ka asawa, usa kanila ginganlan ug Jehoadan, ug pinaagi kanila siya nanganak ug mga anak nga lalaki ug mga babaye. Pinaagi niini ang linya ni David nga motultol ngadto sa Mesiya, nga hapit gayod maputol sa bug-os, sa makausa pa nalig-on pag-usab.—2Ha 12:1-3; 2Cr 24:1-3; 25:1.

DISYEMBRE 5-11

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | 2 HARI 13-15

“Ang Paghatag sa Kinamaayohan Moresul- tag Daghang Panalangin”

w10 4/15 26 ¶11

Bug-os Ka Bang Nagasunod Kang Kristo?

¹¹ Sa pag-ilustrar sa kahinungdanon sa pagka-masiboton sa pag-alagad sa Diyos, matikdi ang usa ka hitabo sa kinabuhi ni Haring Jehoas sa Israel. Kay nabalaka sa mahimong dangatan sa Israel sa kamot sa mga Siryanhon, si Jehoas miadto kang Eliseo nga naghilak. G-ingnan siya sa manalagna sa pagtira ug pana patumong sa Sirya, nga magpaila nga ihatag ni Jehova kanila ang kadaogan. Angay gayod unta kining makapadasig sa hari. Dayon giingnan ni Eliseo si Jehoas nga kuhaon ang iyang mga pana ug ibunal kini sa yuta. Gibunal niya kinig katulo. Nasuko si Eliseo kay ang pagbunal sa mga pana sa lima o unom ka beses magpaila unta ug ‘paghampak sa Sirya hangtod matibawas kini.’ Busa si Jehoas makabaton lamag tulo ka dili bug-os nga kadaogan. Tungod sa kakulang niyag kasibot, limitado lang ang iyang kadaogan. (2 Hari 13:14-19) Unsay atong makat-onan sa maong asoy? Si Jehova dagayang magpanalangin kanato kon kita kinasingkasing ug masibotong naghimo sa iyang buluhaton.

w13 11/1 11 ¶5-6

‘Ang Tigganti sa mga Matinuorong Nagapangita Kaniya’

Kinsay gantihan ni Jehova? Kadtong “matinuorong nagapangita kaniya,” matod ni Pablo. Ang usa ka reperensiya alang sa mga tighubad sa Bibliya nag-ingon nga ang Gregong pulong nga gihubad ug “matinuorong nagapangita” wala lang magpasabot ug pagpangita o pagkat-on bahin sa Diyos, hinunoa kini nagpasabot ug pagduol sa Diyos “diha sa pagsimba.” Ang la-

ing reperensiya nag-ingon nga kini nga porma sa Gregong berbo nagpasiugdag pagpanglimbasog. Oo, si Jehova magaganti niadtong kansang pagtuo nagtukmod kanila sa pagsimba kaniya uban ang tibuok-kasingkasing nga gugma ug kasibot.—Mateo 22:37.

Sa unsang paagi gantihan ni Jehova ang iyang matinumanong mga magsisimba? Siya nagsaad ug usa ka bililhong ganti nga nagpadayag sa iyang pagkamanggihatagon ug dakong gugma —ang kinabuhing walay kataposan sa Paraiso sa yuta. (Pinadayag 21:3, 4) Bisan karon, kadtong matinuorong nangita kang Jehova nakasinatig dagayang panalangin. Sa tabang sa balaang espiritu ug sa kaalam nga makaplagan sa iyang Pulong, ilang natagamtam ang magantihon ug makapatagbawng paagi sa pagkinabuhi.—Salmo 144:15; Mateo 5:3.

Espirituwal nga mga Bahandi

w05 8/1 11 ¶4

Mga Haylayt Gikan sa Basahon sa Ikaduhang Hari

13:20, 21—Gisuportahan ba niining maong milagro ang pagsimbag relihiyosong mga relikyas? Wala. Ang Bibliya wala magpaila nga ang mga bukog ni Eliseo gisimba. Ang gahom sa Diyos maoy nagpahinabo niini nga milagro, sama nga mao usab kiniy nagpahinabo sa tanang ubang milagro nga gihimo ni Eliseo sa dihang siya buhi pa.

DISYEMBRE 12-18

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | 2 HARI 16-17

“Ang Pailob ni Jehova Naay Kataposan”

it-2 1056 ¶5

Salmaneser

Ang Israel Nailalom sa Iyang Pagmando. Sa panahon sa paghari ni Haring Oseas sa Israel

(mga 758-740 W.K.P.), si Salmaneser V misulong ngadto sa Palestina ug si Oseas nahimong iyang basalyo o sakop nga hari nga gipangayoan ug tinuig nga tributo. (2Ha 17:1-3) Apan, sa ulahi si Oseas napakyas sa pagbayad sa tributo ug nakaplagan nga nakigkunsabo kang Haring So sa Ehipto. (Tan-awa ang SO.) Tungod niini, gibilanggo ni Salmaneser si Oseas ug human niadto gilikosan ang Samaria sulod sa tulo ka tuig, ug human niana ang kinutaan pag-ayo nga siyudad napukan ra, ug ang mga Israelinhon gidestiyero. —2Ha 17:4-6; 18:9-12; itandi ang Os 7:11; Eze 23:4-10.

it-2 600 ¶4

Pagkabinihag

Sa amihanang napulo-ka-tribo nga gingharian sa Israel ug sa habagatang duha-ka-tribo nga gingharian sa Juda, pareho ang pangunang hinungdan sa ilang pagkabihag: ang pagbiya sa matuod nga pagsimba kang Jehova baylo sa pagsimba sa bakak nga mga diyos. (Deu 28:15, 62-68; 2Ha 17:7-18; 21:10-15) Si Jehova pada-yong nagpadala sa iyang mga manalagna aron pasidan-an kining duha ka gingharian apan kini nahimong walay kapuslanan. (2Ha 17:13) Walay usa sa mga hari sa napulo-ka-tribo nga gingharian sa Israel ang bug-os nga naghinlo sa bakak nga pagsimba nga gitukod sa unang hari sa nasod nga si Jeroboam. Ang Juda, ang igso-ong gingharian niini sa H, wala manumbaling sa direktang mga pasidaan ni Jehova ug sa pagkabihag nga naagoman sa Israel. (Jer 3:6-10) Sa kataposan ang mga molupyo sa duha ka gingharian nadestiyero, nga ang matag usa niini nga nasod nakaagom ug labaw pa sa usa ka dakong pagkadestiyero.

Espirituwal nga mga Bahandi

it-2 1067 ¶7

Samarianhon

Ang termino nga “mga Samarianhon” unang makita sa Kasulatan human masakop ang napu-

lo-ka-tribo nga gingharian sa Samaria niadtong 740 W.K.P.; kini gigamit alang niadtong nagpu-yo sa amihanang gingharian una pa sa maong pagsakop aron mapalahi gikan sa mga langyaw nga sa ulahi gidala didto gikan sa ubang mga bahin sa Imperyo sa Asirya. (2Ha 17:29) Mopatim-aw nga ang mga Asiryanhon wala magbalhin sa tanang molupyo nga Israelinhon, sanglit ang asoy sa 2 Cronicas 34:6-9 (itandi ang 2Ha 23: 19, 20) nagpakita nga sa panahon sa paghari ni Haring Josias diha pay mga Israelinhon sa maong yuta. Sa ulahi, ang “mga Samarianhon” nagtumong sa mga kaliwat niadtong nahibilin sa Samaria ug sa mga tawong gidala sa mga Asiryanhon ngadto sa Samaria. Busa ang pipila niini sa walay duhaduha maoy mga anak sa mga pagminyoy sa mga dili parehog kagikan. Sa mas ulahi pa nga yugto, ang ngalan nakabaton ug relihiyosong kahulogan, inay nga may kalabotan sa rasa o politika. Ang “Samarianhon” nagtumong ngadto sa usa ka tawo nga sakop sa usa ka relihiyosong sekta nga milambo diha sa palibot sa karaang Sekem ug Samaria ug nangupot sa pipila ka pagtulon-an nga lahi kaayo sa Judaismo.—Ju 4:9.

DISYEMBRE 19-25

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | 2 HARI 18-19

“Kon Unsay Himoon sa mga Kaaway Aron Maluya Ta”

w05 8/1 11 ¶6

Mga Haylayt Gikan sa Basahon sa Ikaduhang Hari

18:19-21, 25—Si Ezequias ba nakig-alyansa sa Ehipto? Wala. Bakak ang akusasyon ni Rabsake, maingon man ang iyang pangangkon nga nabatonan niya ang “pagtugot ni Jehova.” Ang matinumanong Haring Ezequias misalig kang Jehova lamang.

w10 7/15 13 ¶13

“Ayaw Kahadlok. Ako Magatabang Kanimo”

Si Rabsake migamit ug malinglahong pangatarongan aron magtisok ug pagduhaduha. Siya miingon: “Dili ba [si Jehova] ang usa kansang hatag-as nga mga dapit ug kansang mga halaran giwagtang ni Ezequias? . . . Si Jehova miingon kanako, ‘Tungas batok niining yutaa, ug laglagon mo gayod kini.’” (2 Hari 18:22, 25) Busa gustong palutawon ni Rabsake nga si Jehova dili motabang sa iyang katawhan tungod kay nasuko Siya kanila. Apan dili kana tinuod. Si Jehova nahimutot kang Ezequias ug sa mga Hudiyo kinsa mibalik sa matuod nga pagsimba.—2 Hari 18:3-7.

w13 11/15 19 ¶14

Pito ka Magbalantay, Walo ka Duke—Kon Unsay Kahulogan Alang Kanato Karon

¹⁴ Ang hari sa Asirya nagkampo sa Lakis, sa habagatan-kasadpan sa Jerusalem. Gikan didto, siya nagpadalag tulo ka mensahero ngadto sa Jerusalem aron sultihan ang katawhan sa pagsurender. Ang iyang pangunang mensahero, nga nailhan sa titulong Rabsake, migamit ug lainlaing taktika. Gamit ang pinulongang Hebreohanon, gikombinsir niya ang katawhan sa pagluib sa hari ug sa pagpasakop sa mga Asiryanhon. Siya misaad nga ibalhin kono sila sa dapit diin komportable silang magkinabuhi. (***Basaha ang 2 Hari 18:31, 32.***) Dayon si Rabsake miingon nga kon ang mga diyos sa ubang nasod wala makapanalipod sa ilang mga magsisimba, si Jehova dili usab makaluwas sa mga Hudiyo gikan sa mga Asiryanhon. Sa kamaalamon, wala panumbalinga sa katawhan ang maong bakak nga mga saad ug akusasyon. Sagad kini ang ginahimo sa mga alagad ni Jehova karon. —***Basaha ang 2 Hari 18:35, 36.***

yb74-E 177 ¶1

Part 2—Germany

It is interesting that the SS, who often used the dirtiest tricks to try to get someone to sign

the declaration, frequently turned against them once they had actually signed and harassed them more afterward than they had before. Karl Kirscht confirms this: “More than anyone else Jehovah’s witnesses were the victims of chicanery in the concentration camps. It was thought that in this way they could be persuaded to sign the declaration. We were repeatedly asked to do so. Some did sign, but, in most cases, they had to wait more than a year before they were released. During this time they were often publicly reviled by the SS as being hypocrites and cowards and were forced to take a so-called ‘honor walk’ around their brothers before being permitted to leave the camp.”

Espirituwal nga mga Bahandi

it-1 194 ¶3

Arkeolohiya

Ingong usa ka pananglitan, ang rekord sa Bibliya nag-ingon nga si Haring Senakerib sa Asirya gipatay sa iyang duha ka anak nga lalaki nga si Adramelek ug Sarezzer, ug gipulihan sa trono sa laing anak nga lalaki nga si Esar-hadon. (2Ha 19:36, 37) Apan, ang Babilonyanhong cronica nag-ingon nga, sa ika-20 sa Tebet, si Senakerib gipatay sa iyang anak nga lalaki diha sa usa ka pag-alsa. Si Berossus, ang Babilonyanhong saserdote sa ikatulong siglo W.K.P., ug si Nabonido, ang Babilonyanhong hari sa ikaunom nga siglo W.K.P., naghatag sa samang asoy, nga mopatim-awng si Senakerib gipatay lamang sa usa sa iyang mga anak nga lalaki. Hinunoa, diha sa mas bag-ong nadiskobrehang tipak sa Prisma ni Esar-hadon, ang anak nga lalaki nga mipuli kang Senakerib, tin-awng giingon ni Esar-hadon nga ang iyang mga igsoong lalaki (plural) mialsa ug mipatay sa ilang amahan ug dayon mikalagiw. Nagkomento bahin niini, si Philip Biberfeld, diha sa *Universal Jewish History* (1948, Tomo I, p. 27), nag-ingon: “Ang asoy sa Babilonyanhong Cronica, ni Nabonido, ug ni Berossus

maoy sayop; ang asoy lamang sa Bibliya ang napamatud-ang husto. Kini gikompirmar diha sa tanang gagmayng mga detalye pinaagi sa inskripsiyon ni Esarhadon ug napamatud-ang mas tukma labot niini nga hitabo bahin sa Babilonyanhon-Asiryanhong kasaysayan kay sa Babilonyanhong mga tinubdan. Kini maoy usa ka pamatuod nga hinungdanon kaayo ang pagtimbangtimbang bisan sa mga kontemporar-yong tinubdan nga dili uyon sa Biblikanhong tradisyon.”

DISYEMBRE 26–ENERO 1

BAHANDI GIKAN SA PULONG SA DIYOS | 2 HARI 20-21

“Ang Pag-ampo Nagpalihok Kang Jehova sa Pagtabang”

ip-1 394 ¶123

Gigantihan ang Pagtuo sa Usa ka Hari

²³ Sa maomaong panahon nga si Senakerib unang mitungas batok sa Juda, si Ezequias grabe nga nasakit. Gisultihan siya ni Isaias nga siya mamatay. (*Isaias 38:1*) Ang 39-anyos nga hari nasubo pag-ayo. Nabalaka siya dili lamang sa iyang kaugalingong kaayohan kondili sa umaabot usab sa katawhan. Ang Jerusalem ug ang Juda nameligrong sulogon sa mga Asiryanhon. Kon si Ezequias mamatay, kinsa na man unyay manguna sa pakiggubat? Niadtong panahona, si Ezequias wala pay anak lalaki aron mopuli sa paghari. Sa tim-os nga pag-ampo si Ezequias nangaliyupo kang Jehova nga kaluy-an siya.—*Isaias 38:2, 3*.

w17.03 21 ¶16

Alagara si Jehova Uban sa Bug-os nga Kasingkasing!

¹⁶ Sa ulahi, si Ezequias nasakit ug himalatyon. Mihangyo siya kang Jehova nga hinumdoman ang iyang pagkamatinumanon. (**Basaha ang**

2 Hari 20:1-3.) Atong nahibaloan sa Kasulatan nga wala ta magkinabuhi sa panahon diin makahangyo ta sa Diyos nga ayohon ta sa milagrosong paagi o lugwayan ang atong kinabuhi. Bisana pa niana, sama sa gihimo ni Ezequias, ang matag usa kanato makaampo kang Jehova: ‘Ako naglakaw sa imong atubangan sa pagkamatinud-anon ug uban sa bug-os nga kasingkasing.’ Motuo ka ba nga si Jehova makahimo ug andam sa pagpalig-on kanimo dihang masakit ka?—Sal. 41:3.

g01 7/22 13 ¶14

Sa Unsang Paagi Makatabang Kanako ang Pag-ampo?

Sa kapanahonan sa Bibliya ang pipila ka tawo sa pagtuo nakabaton ug direkta—gani milagroso—nga mga tubag sa ilang mga pag-ampo. Panaglitan, sa dihang nasayran ni Haring Ezequias nga siya adunay makamatay nga sakit, siya nangamuyo nga luwason sa Diyos. Ang Diyos mitubag: “Akong nadungog ang imong pag-ampo. Akong nakita ang imong mga luha. Ania, ako magaayo kanimo.” (2 Hari 20:1-6) Ang ubang mga lalaki ug babaye nga mahinadlok sa Diyos samang nakasinati sa pagpangilabot sa Diyos.—1 Samuel 1:1-20; Daniel 10:2-12; Buchat 4:24-31; 10:1-7.

Espirituwal nga mga Bahandi

it-2 463 ¶10

Nibel

Ang nibel lagmit nga gigamit aron ang tinukod matukod sa hustong paagi o aron matino ang kalig-on sa tinukod alang sa pagpreserbar niini. Gitagna ni Jehova nga iyang gamiton ngadto sa sukihang Jerusalem “ang pising igsusukod nga gigamit sa Samaria ug usab ang nibel nga gigamit sa balay ni Ahab.” Gisukod sa Diyos ang Samaria ug ang balay ni Haring Ahab ug kini nakaplagan nga daotan ug hiwi sa moral, nga miresulta sa ilang kalaglagan. Sa ingon usab,

ang Diyos maghukom sa Jerusalem ug sa mga magmamando niini, magladlad sa ilang pagkadaotan ug magpadangat ug kalaglagan niana nga siyudad. Kini nga mga hitabo midangat gayod niadtong 607 W.K.P. (2Ha 21:10-13; 10:11) Pinaagi kang Isaias ang daotang mga hambogiro ug mga magmamando sa katawhan sa Jerusalem gipahibalo sa ilang umaabot nga ka-

talagman ug sa kapahayagan ni Jehova: “Akong pagahimoon ang hustisya ingong pising igsuskod ug ang pagkamatarong ingong nibel.” Ang mga sukdanan sa tinuod nga hustisya ug sa tinuod nga pagkamatarong magbutyag kon kinsa gayod ang tinuod nga mga alagad sa Diyos ug kinsa ang dili, nga moresulta sa pagkaluwas o kaha sa pagkalaglag.—Isa 28:14-19.